

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکز

دانشکده هنر و معماری / گروه طراحی صنعتی

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش: طراحی صنعتی

عنوان:

بررسی بسته بندی سس در ایران از سال ۱۳۸۶ تا سال ۱۳۹۰ هجری شمسی در جهت طراحی فضای برای
نگهداری سس در سال ۱۴۰۰ با استفاده از روش آینه پژوهی برای کودکان امروز کاربران فردا بر اساس
اصول طراحی سبز

استاد راهنما:

جناب آقای محمد هادی جمالی

استاد مشاور:

سرکار خانم سالومه سروری

پژوهشگر:

امید ادیب پرور

زمستان ۱۳۹۱

بسمه تعالی

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب امید ادیب پرور دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۸۸۰۸۳۸۵۷۲۰۰ در رشته طراحی صنعتی که در تاریخ ۱۴/۱۱/۹۱

از پایان نامه خود تحت عنوان: بررسی بسته بندی سس در ایران از سال ۱۳۸۶ تا سال ۱۳۹۰ هجری شمسی در جهت طراحی فضایی برای نگهداری سس در سال ۱۴۰۰ با استفاده از روش آینده پژوهی برای کودکان امروز کاربران فردا بر اساس اصول طراحی سبز بدینوسیله متعهد می‌شوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و د رمواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدارک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: امید ادیب پرور

تاریخ و امضا:

بسمه تعالی

در تاریخ: ۹۱/۷/۱۴

دانشجوی کارشناسی ارشد آقای امید ادیب پروراز پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره

۱۷ به حروف هفده و با درجه عالی مورد تصویب قرار گرفت .

امضاء استاد راهنما

”تقدیم به پدر و مادر عزیزم که در تمامی قلم‌های نوشته‌شده‌ی زندگیم، دستهای مرئیاری نموده‌اند.“

مشکر و قدردانی از

پدر و مادرم

محمد نادی جمالی، سالومه سروری، همردان نوری، علیرضا ادیب پرور، امیرادیب پرور، فائزه نیک اندیش، نیلوفر ذاکر، مریم

آذینا، امید اسماعیلی مکرم، مسعود علی محمدی، عرفان ناصری، شبنم ایروانی، لیدا حداد، لیلادین پور، فاطمه معاریان، وهاب

منظری پور، نوید اسماعیلی مکرم، مدیران و مسئولین شبکه آفتاب، مدیران و مسئولین دانشکده هنر و معماری واحد تهران مرکزی به

همراه تمامی کسانی که مراد طول این پروژه یاری نموده اند.

بسمه تعالی
دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران مرکزی
دانشکده هنر و معماری

XX

(این چکیده به منظور چاپ در پژوهش نامه دانشگاه تهیه شده است)

نام واحد دانشگاهی : تهران مرکزی	کد: ۱۰۱	کد شناسایی پایان نامه: ۱۰۱۶۰۱۰۲۹۰۲۰۱۱
عنوان پایان نامه: بررسی بسته بندی سس در ایران از سال ۱۳۸۶ تا سال ۱۳۹۰ هجری شمسی در جهت طراحی فضای برای نگهداری سس در سال ۱۴۰۰ با استفاده از روش آی‌ننده پژوهی برای کودکان امروز کاربران فردا بر اساس اصول طراحی سبز		
نام و نام خانوادگی دانشجو: امید ادیب پرور	تاریخ شروع پایان نامه: ۹۱/۱/۱۴	تاریخ اتمام پایان نامه: ۹۱/۱۱/۱۳
شماره دانشجویی: ۸۸۰۸۳۸۵۷۲۰۰		
رشته تحصیلی: طراحی صنعتی		
استاد / استادان راهنما: جناب آقای محمد هادی جمالی استاد / استادان مشاور: سرکار خانم سالومه سروری		
<p>چکیده: در روند این پروژه، پس از انتخاب موضوع طراحی بسته بندی سس برای سال ۱۴۰۰ با استفاده از روش های آینده پژوهی و رویکرد طراحی سبز دلایل ضرورت طرح مورد بررسی قرار گرفت. پس از تایید واقعی بودن نیاز، به بررسی متون و منابع مختلف در مورد بسته بندی سبز، روشها و چگونگی آینده پژوهی پرداخته شد. همچنین با کمک مشاهدات و تحقیقات میدانی تلاش شد تا درک عمیق تری از نیازهای موجود حاصل شود و سپس با کمک روشهای مختلف پژوهش آینده، تصویری از نیازهای استفاده کنندگان سس کچاپ در سال ۱۴۰۰ ترسیم شد. همچنین برای شناخت نظرات گروه هدف، از نتایج تحقیقاتی که توسط شرکت مهram انجام شده بود استفاده شد. با توجه به تحقیقات و داده ها، معیارهای طراحی تعیین و طرح اصلی با در نظر گرفتن این موارد و نیازهای آینده پرورده شد.</p> <p>کلید واژه ها: طراحی بسته بندی، آینده پژوهی، سس کچاپ، طراحی سبز</p>		

نظر استاد راهنما برای چاپ در پژوهش نامه دانشگاه مناسب است تاریخ و امضا
مناسب نیست

فهرست مطالب

فصل اول - کلیات تحقیق

- ۲.....(1-1) بیان مسئله.....
- ۲.....(2-1) ضرورت تحقیق.....
- ۴.....(3-1) سوالات و فرضیه ها.....
- ۴.....(4-1) اهداف.....
- ۴.....(5-1) روش.....
- ۴.....(6-1) جامعه و نمونه پژوهش.....

فصل دوم - مطالعات نظری

- ۷.....(1-2) بسته بندی چیست.....
- ۸.....(1-1-2) هدف بسته بندی.....
- ۸.....(2-1-2) اهمیت بسته بندی.....
- ۸.....(3-1-2) ویژگی های بسته بندی.....
- ۹.....(4-1-2) انواع بسته بندی.....
- ۱۰.....(2-2) محصول - سس گوجه.....
- ۱۰.....(1-2-2) تعریف سس گوجه.....
- ۱۱.....(2-2-2) تاریخچه.....
- ۱۴.....(3-2-2) بررسی تصویری سیر تاریخی بسته بندی های شرکت هینز.....
- ۱۵.....(4-2-2) در ایران.....
- ۱۷.....(3-2) آنالیز بازار.....
- ۲۰.....(1-3-2) تحلیل تصویری بسته بندی های سس ایرانی.....

- ۲۱.....(2-3-2) بسته بندی های خارجی کچاپ
- ۲۷.....(4-2) آنالیز گروه های مرتبط با محصول
- ۲۸.....(1-4-2) تعیین گروههای مرتبط با محصول
- ۳۰.....(2-4-2) رنگ بسته بندی
- ۳۱.....(3-4-2) فرم و شکل
- ۳۱.....(4-4-2) بافت صدا و عوامل دیگر
- ۳۴.....(5-4-2) نتیجه گیری
- ۳۵.....(5-2) بررسی فرهنگ گروه های مرتبط با محصول
- ۳۵.....(1-5-2) محل زندگی
- ۳۶.....(2-5-2) خانواده
- ۳۷.....(3-5-2) سطح درآمد
- ۳۷.....(4-5-2) میزان تحصیلات
- ۳۸.....(5-5-2) تعداد فرزندان
- ۳۹.....(6-5-2) تبلیغات در رسانه های عمومی
- ۴۱.....(6-2) نیازهای گروه های مرتبط با محصول
- ۴۱.....(1-6-2) حواس پنجگانه
- ۴۲.....(2-6-2) ارگونومی
- ۴۲.....(3-6-2) ایمنی و بهداشت
- ۴۲.....(4-6-2) سهولت استفاده
- ۴۲.....(5-6-2) قابلیت اطمینان
- ۴۳.....(6-6-2) توسعه ی همزمان محصول و بسته بندی
- ۴۵.....(7-2) تبادل بین محصول و مواد بسته بندی (مهاجرت)

- ۴۵.....(1-7-2) فاکتورهای اثر گذار بر مهاجرت.....
- ۴۶.....(8-2) آنالیز محیطی.....
- ۴۶.....(1-8-2) ویژگی های محیط عرضه ی محصول.....
- ۴۹.....(2-8-2) محیط استفاده.....
- ۵۰.....(3-8-2) تاثیر محیط بر محصول.....
- ۵۱.....(9-2) بسته بندی توزیع.....
- ۵۱.....(1-9-2) محیط فیزیکی توزیع.....
- ۵۳.....(2-9-2) انواع مخاطرات فیزیکی توزیع.....
- ۵۳.....(3-9-2) تلفات محصول در حین توزیع.....
- ۵۳.....(10-2) تاثیر بسته بندی در نگهداری، توزیع و مصرف کننده.....
- ۵۳.....(1-10-2) نقش بسته بندی در نگهداری و توزیع.....
- ۵۴.....(2-10-2) مقررات مربوط به تعیین هویت.....
- ۵۴.....(3-10-2) مقررات مربوط به اطلاع رسانی نوع محصول.....
- ۵۴.....(4-10-2) وظایف طراحی گرافیک.....
- 55.....(5-10-2) درج اطلاعات شناسایی بسته.....
- ۵۶.....(11-2) بسته بندی و تحولات اجتماعی.....
- ۵۷.....(1-11-2) مشخصه های استفاده کنندگان.....
- ۵۹.....(2-11-2) الگوهای رفتاری و سبک زندگی.....
- ۵۹.....(3-11-2) وندالیزم.....
- ۶۰.....(4-11-2) بسته بندی و پیشرفت تکنولوژی.....
- ۶۲.....(5-11-2) بسته بندی و فرهنگ.....
- ۶۳.....(6-11-2) هویت.....

- ۶۳.....(12-2) بسته بندی و ملاحظات زیست محیطی
- ۶۶.....(1-12-2) تعریف و اهمیت طراحی سبز
- ۶۶.....(2-12-2) تاریخچه
- ۶۷.....(3-12-2) اهداف طراحی سبز
- ۶۸.....(4-12-2) اصول و مبانی طراحی سبز
- ۶۹.....(5-12-2) متغیرها
- ۶۹.....(6-12-2) طراحی سبز در بسته بندی
- ۷۰.....(7-12-2) نکاتی در طراحی بسته بندی سبز
- ۷۷.....(8-12-2) پلاستیک های زیستی
- ۸۱.....(9-12-2) بسته بندی بیوژنیک
- ۸۳.....(13-2) مواد و روش ساخت در بسته بندی
- ۸۶.....(1-13-2) مزیت ها و معایب استفاده از مواد مختلف در بسته بندی مواد غذایی
- ۸۸.....(2-13-2) روش ساخت بسته بندی ساشه
- ۹۰.....(3-13-2) گرایش های آینده بازار
- ۹۱.....(4-13-2) وسایل سیستم های مورد استفاده در بسته بندی
- ۹۵.....(5-13-2) سایر مواد موجود در پلاستیک ها
- ۹۶.....(6-13-2) پیشرفتهای آینده ی بسته بندی
- ۹۶.....(7-13-2) فناوری نانو
- ۱۰۱.....(14-2) استتیک بسته بندی
- ۱۰۴.....(1-14-2) بسته بندی مجازی، بسته بندی واقعی
- ۱۰۵.....(2-14-2) سادگی
- ۱۰۶.....(3-14-2) هویت

- ۱۰۶ ..... سلامتی. (4-14-2)
- ۱۰۶ ..... معنا. (5-14-2)
- ۱۰۷ ..... زیبایی شناسی. (6-14-2)
- ۱۰۸ ..... فرم. (7-14-2)
- ۱۰۸ ..... رنگ. (8-14-2)
- ۱۰۹ ..... نمونه هایی از بسته بندی با توجه به هویت بصری شرکتها. (9-14-2)
- ۱۱۱ ..... آینده پژوهی. (15-2)
- ۱۱۱ ..... تعریف و اهمیت. (1-15-2)
- ۱۱۲ ..... اهداف و کاربردهای مطالعات آینده شناسی. (2-15-2)
- ۱۱۴ ..... بررسی انواع روش های آینده پژوهی. (3-15-2)
- ۱۱۴ ..... استفاده از روش های محاسباتی و ریاضی. (4-15-2)
- ۱۱۵ ..... درک مستقیم. (5-15-2)
- ۱۱۵ ..... روش تجزیه و تحلیل تأثیر متقابل. (6-15-2)
- ۱۱۵ ..... شبیه سازی. (7-15-2)
- ۱۱۶ ..... تجزیه و تحلیل روند. (8-15-2)
- ۱۱۶ ..... بصری سازی. (9-15-2)
- ۱۱۷ ..... الگوی چرخشی. (10-15-2)
- ۱۱۷ ..... پس نگری. (11-15-2)
- ۱۱۷ ..... روش پیش بینی فن. (12-15-2)
- ۱۱۸ ..... روش تأثیر متقاطع. (13-15-2)
- ۱۱۸ ..... دلفی. (14-15-2)
- ۱۱۸ ..... سناریو پردازی. (15-15-2)

- ۱۲۰.....تحلیل اثر متقابل (16-15-2)
- ۱۲۰.....طوفان فکری (ذهن انگیزی) (17-15-2)
- ۱۲۰.....تحلیل تاریخی (18-15-2)
- ۱۲۰.....نظرخواهی و مشاوره (19-15-2)
- ۱۲۱.....برون یابی روند (20-15-2)

فصل سوم

- 122.....انتخاب روش و تخمین آینده (2-3)

فصل چهارم

- 127.....تحلیل داده ها (1-4)

فصل پنجم - نتیجه گیری

- ۱۳۱.....نتایج بدست آمده از تحلیل داده (1-1-5)
- ۱۳۳.....نتیجه گیری (باید ها و نبایدهای طراحی) (2-1-5)

- ۱۳۶.....پیوست ها و ضمایم

فهرست طراحی های اولیه

۱۳۶.....	(شکل الف-۱)
۱۳۷.....	(شکل الف-۲)
۱۳۸.....	(شکل الف-۳)
۱۳۹.....	(شکل الف-۴)
۱۴۰.....	(شکل الف-۵)
۱۴۱.....	(شکل الف-۶)
۱۴۲.....	(شکل الف-۷)
۱۴۳.....	(شکل الف-۸)
۱۴۴.....	(شکل الف-۹)
۱۴۵.....	(شکل الف-۱۰)
۱۴۶.....	(شکل الف-۱۱)
۱۴۷.....	(شکل الف-۱۲)
۱۴۸.....	(شکل الف-۱۳)
۱۴۹.....	(شکل الف-۱۴)
۱۵۰.....	(شکل الف-۱۵)
۱۵۱.....	(شکل الف-۱۶)
۱۵۲.....	(شکل الف-۱۷)
۱۵۳.....	(شکل الف-۱۸)
۱۵۴.....	(شکل الف-۱۹)

١٥٥.....	(شكل الف-٢٠)
١٥٦.....	(شكل الف-٢١)
١٥٧.....	(شكل الف-٢٢)
١٥٨.....	(شكل الف-٢٣)
١٥٩.....	(شكل الف-٢٤)
١٦٠.....	(شكل الف-٢٥)
١٦١.....	(شكل الف-٢٦)
١٦٢.....	(شكل الف-٢٧)
١٦٣.....	(شكل الف-٢٨)
١٦٤.....	(شكل الف-٢٩)
١٦٥.....	(شكل الف-٣٠)
١٦٦.....	(شكل الف-٣١)
١٦٧.....	(شكل الف-٣٢)

فهرست ارزیابی ایده ها

۱۶۸..... (جدول ب-۱)

فهرست سه طرح برتر

۱۶۹..... (طرح ج-۱)

۱۷۰..... (طرح ج-۲)

۱۷۱..... (طرح ج-۲)

فهرست نقشه ها

۱۷۲..... (نقشه د-۱)

۱۷۳..... (نقشه د-۲)

۱۷۴..... (نقشه د-۳)

۱۷۵..... (نقشه د-۴)

۱۷۶..... (نقشه د-۵)

فهرست منابع

منابع فارسی..... ۱۷۷

منابع لاتین..... ۱۷۹

منابع اینترنتی..... ۱۸۰

چکیده

در روند این پروژه، پس از انتخاب موضوع طراحی بسته بندی سس برای سال ۱۴۰۰ با استفاده از روش های آینده پژوهی و رویکرد طراحی سبز دلایل ضرورت طرح مورد بررسی قرار گرفت. پس از تایید واقعی بودن نیاز، به بررسی متون و منابع مختلف در مورد بسته بندی سبز، روشها و چگونگی آینده پژوهی پرداخته شد. همچنین با کمک مشاهدات و تحقیقات میدانی تلاش شد تا درک عمیق تری از نیازهای موجود حاصل شود و سپس با کمک روشهای مختلف پژوهش آینده، تصویری از نیازهای استفاده کنندگان سس کچاپ در سال ۱۴۰۰ ترسیم شد. همچنین برای شناخت نظرات گروه هدف، از نتایج تحقیقاتی که توسط شرکت مهram انجام شده بود استفاده شد. با توجه به تحقیقات و داده ها، معیارهای طراحی تعیین و طرح اصلی با در نظر گرفتن این موارد و نیازهای آینده پرورده شد.

کلید واژه ها: طراحی بسته بندی، آینده پژوهی، سس کچاپ، طراحی سبز